

Nr 118.

Av herrar **Anderberg** och **Wahlmark**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av nya ordinarie biträdesbefattningar i socialstyrelsen.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1946/1947 har socialstyrelsen bland annat hemställt om inrättande av följande nya ordinarie biträdesbefattningar, nämligen fem befattningar såsom kontorist i lönegrad A 9, åtta befattningar såsom kanslibitråde i lönegrad A 7 och åtta befattningar såsom kontorsbiträde i lönegrad A 4.

De föreslagna nya ordinarie befattningarna såsom kansli- och kontorsbiträden ha i avgivna yttranden tillstyrkts av såväl statskontoret som allmänna lönenämnden, och lönenämnden uttalade därvid att betänkligheter icke behöva hysas mot bifall till framställningen. Vad åter angår förslaget om fem nya ordinarie kontoristbefattningar har statskontoret icke ansett sig kunna tillstyrka mer än att tre av dessa inrättas, medan allmänna lönenämnden tillstyrkt fyra av de föreslagna befattningarna. Skillnaden mellan av statskontoret och lönenämnden hävdade uppfattningar består i att statskontoret motsatt sig inrättandet av en dylik befattning å förlikningsmannae Expeditionen.

Vid bedömandet av frågan om lämpligheten av att inrätta en ordinarie kontoristbefattning å förlikningsmannae Expeditionen torde böra beaktas, att sekreteraren och chefen för Expeditionen i regel även tages i anspråk för uppdrag såsom förlikningsman. Bortsett från biträdespersonalen finnes å förlikningsmannae Expeditionen jämte sekreteraren endast en amanuensbefattning. Denna befattning har blivit en passagetjänst, från vilken befordran ofta sker till andra avdelningar inom verket eller till enskild tjänst. Det är följaktligen av stor betydelse för arbetet att å förlikningsmannae Expeditionen finnes ett väl kvalificerat biträde, som kan svara för de löpande göromålen. Icke minst är detta betydelsefullt för parterna å arbetsmarknaden, som vid olika tillfällen behöva hänvända sig till Expeditionen, ofta i angelägenheter av brådskande beskaffenhet. Uppmärksammas bör även att socialstyrelsens förlikningsmannae Expedition är det enda ställe där en komplett samling av inom landet träffade kollektivavtal finnes att tillgå.

Under punkt 3 i statsverkspropositionens femte huvudtitel förklarar departementschefen att han, i likhet med socialstyrelsen, är av den uppfattningen, att den nuvarande proportionen mellan ordinarie och icke-ordi-

narie befattningshavare i biträdesgrad hos styrelsen icke är tillfredsställande. I avbidan på slutförandet av pågående utredning om den statliga biträdespersonalens anställningsförhållanden anser emellertid departementschefen sig böra begränsa sitt förslag till att endast avse nyinrättande av åtta ordinarie kontorsbiträdesbefattningar i lönegrad A 4.

I propositionen meddelas att vid socialstyrelsen för närvarande endast 23 % av biträdespersonalen inneha ordinarie anställning. Därvid har bortsetts från den personal, vilken för närvarande tjänstgör hos statens utlänningskommission och statens arbetsmarknadskommission. Skulle även denna personal ha medräknats, hade proportionen mellan ordinarie och icke-ordinarie blivit ännu oförmånligare. Det meddelas vidare att vid ett bifall till vad socialstyrelsen föreslagit 41 % av biträdespersonalen skulle komma att inneha ordinarie befattning, vilket, om man jämför med förhållandena vid andra statsinstitutioner, icke kan anses särskilt gynnsamt.

Det ringa antalet ordinarie befattningar hos socialstyrelsen har fått till följd att ordinarie anställning icke av biträdena kan erhållas förrän efter relativt lång anställningstid, i regel överstigande 15 år. Föreliggande behov av kvalificerad biträdespersonal har också fått till följd att ämbetsverket vid sidan av de ordinarie befattningarna måst inrätta extra ordinarie tjänster i de högre biträdesgraderna. I allmänhet äro också innehavarna av de ordinarie biträdesbefattningarna i 2 och 4 lönegraderna förordnade att uppehålla högre extra ordinarie befattningar. För att belysa de nu rådande förhållandena kan omnämnas, att då en ordinarie skrivbiträdesbefattning i lönegrad A 2 i slutet av år 1945 skulle tillsättas, förordnades till innehavare av befattningen ett extra ordinarie kanslibitråde hos styrelsen, som för närvarande uppehåller befattning såsom registrator hos statens utlänningskommission, med lön i huvudsak motsvarande 14 löneklassen, vilken befattningshavare erhöll sin första anställning hos socialstyrelsen i mars 1929. Av vad här anförts torde framgå, att bristen å ordinarie befattningar för kvalificerad biträdespersonal har fått till följd att de ordinarie skriv- och kontorsbiträdesbefattningarna hos ämbetsverket nästan i samtliga fall innehas av biträden, som äro förordnade uppehålla extra ordinarie tjänster i högre grad. Man torde också ha anledning förmoda, att med den begränsning för nyinrättandet av ordinarie tjänster, som departementschefen iakttagit i sitt förslag, vid ett bifall härtill även samtliga de nya ordinarie kontorsbiträdesbefattningarna komma att besättas med personal, vilken redan innehar förordnande å högre extra ordinarie befattning. Departementschefens förslag skulle sålunda i realiteten icke få någon annan praktisk betydelse, än att vikariatslöneförordnanden kunna komma att medgivas i succession efter dem, som förordnas till innehavare av de nya tjänsterna, under den tid dessa uppehålla högre extra ordinarie tjänst.

Såsom skäl för att begränsa förslaget till att endast avse kontorsbiträdesbefattningar har departementschefen anfört pågående utredning rörande biträdespersonalens anställningsförhållanden. Syftemålet med 1944 års personalutredning är åstadkommandet av mera enhetliga anställnings- och befordringsförhållanden för bland annat biträdespersonalen. För ernåendet av detta syfte måste man givetvis förutsätta, att anställningsförhållandena förbättras vid de verk, där utredningen konstaterar att dessa äro ogynnsamma. Samtidigt måste åtgärder i motsatt riktning förutsättas vidtagna i de fall då detta anses motiverat. Av såväl socialstyrelsens framställning och de avgivna yttrandena över densamma som jämväl även departementschefens i propositionen gjorda uttalande framgår dock med full tydlighet, att förhållandena vid socialstyrelsen i angivna avseende för närvarande äro otillfredsställande. I likhet med vad allmänna lönenämnden uttalat torde icke heller några betänkligheter behöva hysas mot ett bifall till socialstyrelsens förslag om inrättandet av nya ordinarie tjänster i den omfattning lönenämnden tillstyrkt. Då ett bifall härtill förutsätter, att den icke-ordinarie personalen kan reduceras med ett motsvarande antal befattningshavare, skulle härav icke heller föranledas någon större utgiftsökning för statsverket. I anslutning till vad sålunda anförts få vi föreslå,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till socialstyrelsen måtte besluta inrättandet av ytterligare tolv ordinarie befattningar, varav fyra såsom kontorister i lönegrad A 9 och åtta såsom kanslibiträden i lönegrad A 7.

Stockholm den 22 januari 1946.

Rud. Anderberg.

C. P. Wahlmark.
